

Número
7

Primavera
2022

|nosaltres

Que li diguin...

La guerra torna a ser aquí, però no ens equivoquem, mai ha partit del tot: que li diguin al Teatre Sants i a les mil batalles que fa temps que du a terme per a poder continuar actuant al cor de Ciutat; que li diguin també al moviment veïnal de Son Sardina que lluita dia rere dia per no perdre la seva idiosincràsia enfront dels anhels neoliberals d'un sistema que veu en la urbanització del territori l'únic camí possible per al progrés; o que li diguin als activistes del cas Confeti, als quals els demanen fins a un total de 29 anys de presó per a vuit persones, només per criticar el model turístic actual, sense cap mena d'explicació més enllà que la repressió que els ha arribat únicament per fer callar.

La guerra sempre és aquí... o allà o més enllà. Les seves víctimes reben les conseqüències de l'imperialisme més estantís o del capitalisme més agressiu: què li diguin a la refugiada que cada dia s'enfronta al racisme institucional isocial, a les persones que són expulsades de les seves llars perquè han estat expulsades de la lògica neoliberal o al rodamon que ha de partir les insolències de l'Estat i del capital. No importa anar molt enfora, la guerra és aquí, però a molts els resulta invisible.

La guerra s'ha d'aturar i s'ha d'acabar, ja sigui amb accions directes, amb la solidaritat entre els pobles o amb l'art com a únic refugi que ens queda, sovint, per poder respirar i desintoxicar-nos. En aquest sentit, i recuperant al poeta social Gabriel Celaya, "Cantemos como quien respira. Porque eso es la libertad, porque es decir que somos quienes somos, porque eso es el amor: respirar o cantar. Porque ambas son la misma: Poesía". Així, la nostra elecció -personal i col·lectiva- és cantar, crear i lluitar per no asfixiar-nos amb el gas de la guerra.

nosaltres

Número 7
Primavera 2022
Preu 1,5€

Nosaltres és una publicació autònoma i antiautoritària publicada trimestralment a la Mediterrània. L'objectiu del col·lectiu editor és reflectir, potenciar i visibilitzar les diferents lluites, conspiracions i preocupacions que envolten el nostre dia a dia. Nosaltres som les que resistim.

Contacte digital

CORREU: nosaltres@riseup.net
WEB: nosaltres.noblogs.org

Contacte postal

Apartat 278
07350 - Binissalem
(Mallorca)

DL | PM 1259-2016

Tiratge: 1.000 exemplars en paper

Assemblea Editora

Xavi E. - Pere J. Garcia - Albert Herranz -
Jordi Maíz - Sílvia Suau - Iñaki - Caterina -
Isa - Marla Singer - Rulag O.

Han col·laborat

Portada: EMEA. Aina Cassanyes - Maria
Casanovas - Mar G. - Laura L. de T. -
Juanito Comicator.

Índex

- 1 Portada*** EMEA
- 2 Editorial** Sílvia Suau
- 3 Criminalització de la crítica al model turístic** Pau Guerrer
- 4-5 Violència i demagogia política a la guerra a Ucraïna** Jordi Maíz
- 6-7 Una visió antropològica de la violència planificada** Olivia Cresta
- 8-9 El PGOU, Son Sardina i els miratges de la ciutat neoliberal** Patxipòleg
- 10-11 Nyàmera: Xarxa de suport mutu** Autoria col·lectiva
- 12-13 Pòster** Llorenç Mas
- 14-15 Feminismes**
- 16-17 La intercooperació com a pràctica per a reapropiar-nos de la vida econòmica** Bauma Altres Perspectives
- 18-19 Fantasies de complot, pandèmia i lluita social** Wu Ming
- 20-21 Repensar la ciutat des de les arts escèniques** Col·lectiu Güllis
- 22-23 La lluita del Sans, un relat de resistència i dissidència** Cate

* Nota de l'autor de la portada:

La idea d'aquesta portada és crear un objecte de reflexió interactiu. He volgut presentar la bandera d'Ucraïna al revés com si es tractés d'un horitzó damunt la mar. El significat de bandera al revés adquireix un significat especial en temps de guerra, associat a l'ocupació i al segrest. Els ulls colèrics i violents que sembla ser la resposta general de la societat, es transformen quan en un futur es doni la volta a la portada, i la bandera torni al seu estat natural. Llavors podrem veure que la còlera s'ha convertit en una mar de llàgrimes. Aquesta és una portada amb una doble mirada, ràbia i tristesa són les dues cares d'una mateixa moneda, en aquest cas de la portada, que permet veure una o l'altra només girant el diari.

Criminalització de la crítica al model turístic

Text:

Pau Guerrer

Il·lustració: **Malafolla**

@malafollashop.bigcartel.com

El pròxim 13 de juny, tindrà lloc un judici contra dotze persones acusades de participar en una protesta contra el model turístic imperant, així com la denúncia de les seves conseqüències sobre el territori de les seves habitants.

En aquest sentit, l'acció es va dur a terme dia 20 de juliol de l'any 2017, a la zona del Moll Vell del port de Palma, quan un grup de joves activistes varen desplegar algunes pancartes crítiques amb el model turístic. També es varen encendre bengales i es llançà confeti a un restaurant proper. Aquesta protesta simbòlica s'emmarcava dintre la campanya "La Clau", que diversos col·lectius joves realitzaven paral·lelament a diferents indrets dels Països Catalans. Per donar-li visibilitat dintre i fora de l'illa, el col·lectiu Arran va publicar un breu vídeo mostrant-lo a les seves xarxes socials.

Durant aquell mateix any, s'havien organitzat diferents respostes crítiques al model turístic a diversos punts de l'estat. Per exemple, a la turistificada Barcelona s'organitzaren diverses protestes i algunes accions amb gran repercussió pública, amb les dutes a terme el mes de maig a diferents hotels. Així doncs, el 29 de juliol, una setmana després de l'acció a Mallorca, l'enfoc mediàtic es va centrar en una acció en què un bus turístic va rebre diferents pintades i va acabar amb les rodes punxades. Poc temps després, dia 5 d'agost, va aparèixer un altre vídeo d'un boicot fet a Mallorca a un cotxe de lloguer turístic.

A tots aquests episodis, la condemna dels fets per part de les autoritats locals, estatals i de quasi tot l'espectre polític no es va fer esperar. Els mitjans de comunicació reflecteixen aquests brots de "turismofòbia" i apa-

reix un sensacionalisme que posa el focus i se centra a la crítica d'accions puntuals, mentre ignoren les problemàtiques veïnals que denuncien la gentrificació que pateixen les barriades.

En aquest sentit, que l'acció de Palma es dugués a terme enmig d'una campanya de criminalització mediàtica dirigida a la protesta cap al turisme i que l'organització que en va fer difusió feia temps que patia aquesta mateixa criminalització, pot explicar la persecució policial i l'interès de la fiscalia de portar a judici una acció que, en un altre context, possiblement no hauria tingut tanta visibilitat ni conseqüències posteriors. Així doncs, es volia transmetre que Balears també aplicarà "mà dura" i, en definitiva, les instruccions del govern van generar acusacions judicials.

Si ens fixam a les diligències realitzades fins ara, per febrer del 2018, el jutjat d'instrucció número 2 va citar a onze persones encausades pels fets ja comentats al Moll de Palma. Per una banda, la defensa va presentar un recurs d'apel·lació sol·licitant l'arxivament de la causa, la qual es va desestimar per part de l'Audiència provincial de Palma. Per l'altra banda, les peticions de la fiscalia es van elevar a un total de vint-i-nou anys de presó, basats en acusacions de desordres públics, els quals es repartiren particularment en vuit acusades, amb dos anys de presó, mentre que a altres tres, se'n demanen tres per reincidència. Finalment, a una darrera acusada li demanen quatre anys. No obstant això, la data del judici, fixada en un inici el desembre del 2021, es posposa al 13 de juny d'aquest any, en un judici que, pareix, es realitzarà en diferents sessions. Moltes de les encausades han declarat no haver participat a l'acció ni estar implicades. De la mateixa ma-

nera, algunes indiquen que han estat acusades sense haver estat identificades, ni quan es desenvoluparen els fets ni posteriorment. Malgrat no ser un fet greu –o, millor dit, que no hi ha denúncies de particulars– pareix que es vol portar el procés cap endavant, al preu que sigui, amb l'objectiu que els titulars d'unes peticions de pena-condemna desproporcionades serveixin d'avertència.

No és casual que algunes de les acusades participen en moviments socials ni que s'intueixi l'ús dels anomenats "fixers policials", bases de dades, en principi, il·legals. No obstant això, fa temps que s'ha denunciat que són més que habituals als cossos policials, els quals les usen quan se cerca incriminar activistes.

Per la seva banda, Alerta Solidària ha començat a realitzar actes de denúncia d'aquest nou episodi repressiu amb una campanya que porta per lema "Tirar confeti surt car", presentada a un acte dia 2 d'abril a la plaça de Quadrado de Palma. Aquest esdeveniment va ser amenitzat amb una xerrada d'activistes, música en directe, així com la presentació d'un fanzín antirepressiu d'Arran.

Un cop més, l'estat desplega els seus mitjans per perseguir públicament les veus que qüestionen allò establert, utilitzant la policia i l'aparat judicial per tractar d'acovardir l'activisme no domat, amb processos i peticions desproporcionades que pretenen ser exemplaritzants. I, malgrat que se'ns acumulen les emergències, no sols se silencien les veus que qüestionen aquest camí cap al precipici, també volen fer-les "entendre" que, tractar de frenar l'ordre dominant, pot sortir molt car ●

Violència i demagògia política a la guerra a Ucraïna

Neoestatisme, extrema dreta i capitalisme terminal

Text: **Jordi Maíz** @jmaizchacon

El maig de 2014, sobre els fonaments de forces paramilitars properes a la Guàrdia Nacional d'Ucraïna i amb el suport d'un grup de voluntaris, es va constituir –amb base a Mariupol– el regiment Azov. Els conscienciats milicians van entrar en combat a la guerra del Donbass. Al cap de poc, els paramilitars es van incorporar, com a soldats oficials, al ministeri de l'interior. Amb la institucionalització de la milícia, també es va facilitar la normalització de les pràctiques alegals de vigilància i control que ja desenvolupaven, però també la normalització de la violència i els crims de tota mena que els seus integrants usaven quotidianament.

El conflicte del Donbass va posar damunt la taula la capacitat d'estandarditzar un discurs racial i extremadament violent de la majoria de les patrulles armades. També va servir de focus d'atracció política per a simpatitzants d'extrema dreta d'altres regions. Si en els inicis el batalló Azov es va fonamentar amb grups antirussos de la regió de Donetsk, prest va incorporar també a tota una amalgama de cèl·lules ultradretanes que anàvem des dels ultres d'un dels equips locals de la ciutat de Khàrkiv fins a les darres del partit obertament racista i neonazi, Patriotes d'Ucraïna.

Poc temps després, es va consolidar el suport institucional i econòmic envers l'organització militar, les línies comunicants entre el ministeri de l'interior d'Ucraïna, l'exèrcit i algunes de les grans fortunes de la zona es va completar. El procés va convertir els seus integrants en mercenaris, que podien utilitzar la violència amb complaença institucional a canvi d'una remuneració econòmica en forma de sou. La normalització de l'activitat dels trabucaires va anar més enllà del conflicte inicial armat entre nacionalistes ucraïnesos i russos a la regió del Donbass el 2014. Al cap i a la fi, el batalló Azov, podia ser una referència a impulsar per part d'interessos occidentals a la zona, qüestió que va facilitar un programa d'entrenament i d'entrega d'armes protagonitzada per militars georgians i dels EUA. Des d'aleshores, els seus integrants han participat en diverses operacions de control d'ordre públic i enfrontaments a diverses regions de l'entorn, accions que van compaginar amb nombroses accions violentes contra opositors polítics. L'antic batalló de voluntaris, prest va augmentar el nombre d'integrants, així com la seva capacitat armamentística amb la incorporació d'artilleria, vehicles blindats i, fins i tot, tancs. La cuidada estètica i propaganda desplegada a les xarxes socials també va tenir una resposta ràpida, consolidant la incorporació de nous membres

-especialment neonazis- procedents d'altres països. No són pocs els organismes internacionals que han constatat la relació de les milícies ultradretanes desplegades al Donbass amb nombrosos casos d'assassinats, tortures, violacions, saquejos i tota mena de violència contra civils des de 2014 fins aleshores.

És aquest l'objectiu de les operacions militars i l'ocupació russa? Desnazificar Ucraïna? Segurament la Rússia de Putin no cerca una victòria sobre Ucraïna, això podria ser relativament fàcil. L'objectiu de la victòria és molt més a llarg termini i ampli, l'èxit de les operacions i la reeixida del neotsarisme a un dels epicentres de la geopolítica mundial pot confirmar la "carta blanca" que els nous estats estan construint: una mena de simbiosi de poders, que fa temps desplega una barreja de fórmules on les estructures de l'estat i les econòmiques s'interconnecten a la vegada que les llibertats i els drets es limiten. La Xina és un bon exemple, però també les noves combinacions i algorismes que circulen per arreu, especialment des de la desaparició de la dialèctica de la guerra freda. La derrota -aparent- del feixisme i la caiguda del comunisme van facilitar l'argumentari de la tesi de Francis Fukuyama plantejades a *La fi de la Història i el darrer home*. La idea sembla rearmar-se, en tots els sentits, de la forma més distòpica possible: la victòria o la derrota de Rússia amb el conflicte a Ucraïna desplegarà un nou escenari en la geopolítica internacional on els perdedors semblen ser sempre els mateixos. Una part de les anarquistes d'Ucraïna s'han posicionat públicament, en un comunicat dels primers dies del conflicte especificaven: "la derrota de Rússia, en l'actual situació, augmentarà la probabilitat que la gent es desperti, de la mateixa manera que va ocórrer en 1905 [quan la derrota militar de Rússia a les mans del Japó va desembocar en un alçament] o en 1917 [quan els problemes de Rússia en la Primera Guerra Mundial van portar a la Revolució Russa], obrint els seus ulls al que està passant al país". No debades, aquesta realitat sembla també poc probable i almanco molt lluny de resoldre les qüestions de base de les societats actuals del món global. La guerra històricament presenta un argumentari sempre molt acord amb les necessitats dels poderosos: tot s'hi val si hi ha guerra.

Emperò això sembla que només és a punta de l'iceberg d'una nova onada d'ultranacionalisme blanc supremacista i notícies falses que s'organitza arreu davant un apocalíptic escenari geopolític. La normalització del seu discurs, la difusió de les seves gestes i la impunitat dels seus crims també ha estat la coartada perfecta de l'imperialisme que Putin ha desplegat a la zona, però també molt diferent del que despleguen multinacionals i grups de poder econòmic arreu del món amb l'objectiu de consolidar dominis i el control de recursos. El mandatari rus utilitza l'argumentari de la defensa de la sobirania i de la població russa de les regions de Donetsk i Lugansk, a la vegada que desplegava una aberrant violència i destrucció generant un desastre humanitari de dimensions espectaculars. A Rússia, fa temps que organitzar protestes i actes contra l'autoritarisme és extremadament difícil i arriscat, l'antimilitarisme del segle XXI s'afronta a una perspectiva alarmista prou clara: cal defensar-se de l'enemic exterior? A la vegada,

s'aplica una política repressiva interna que no deixarà canya dreta a l'imaginari polític de l'escena local.

La gravetat del problema i la dificultat per establir xarxes de solidaritat més enllà de les representades per familiars i amics dels represaliats sembla també una necessitat. Malgrat tot i especialment malgrat l'aparent silenci dels mitjans de comunicació russos i també occidentals, bona part de les protestes contra la guerra a Rússia han estat protagonitzades per individualitats i grups antiautoritaris a Moscou, Sant Petersburg, Ekaterinburg o Irkutsk, i rere el seu discurs també hi havia una crítica oberta no només a la manca de llibertats, sinó també a l'ús interessat que es feia de la política russa des de l'occident capitalista: "amb tu però sense tu". Tampoc és molt diferent la situació a la veïna Bielorússia on Aleksandr Lukaixenko aplica *manu militari* bona part de l'ofici. Lukaixenko a la dècada dels setanta ja era un antic guàrdia de frontera a la república socialista on es vigilava i controlava qualsevol moviment sospitós d'heterodòxia. On estava l'opinió pública occidental quan Lukaixenko i la seva tropa reprimien violentament el moviment llibertari local? I les portades dels diaris quan a la temuda Rússia s'assassinava a activistes LGTBI, feministes i anarquistes? Val la pena recordar que es tapaven els ulls i el nas i així ho veien els antiautoritaris ucraïnesos que a l'inici de l'ocupació russa declararen que *tots els estats són camps de concentració*●

Declaració de Food Not Bombs Moscou

Declaració que va aparèixer en el seu canal de Telegram

Mai estarem de part d'aquest o aquell estat, la nostra bandera és negra, estem contra les fronteres i els presidents paràsits. Estem contra les guerres i les matances de civils. Palaus i embarcacions de luxe, i per als dissidents presó i tortura, no són suficient per a la banda imperial de Putin, mereixien guerra i la presa de nous territoris. I així, els «defensors de la pàtria» envaeixen Ucraïna, bombardejant zones residencials. Grans sumes de diners s'han invertit en armes mortíferes mentre la gent s'empobreix més i més. Estem aquelles qui no tenen res per menjar i cap lloc on viure, no perquè no hi hagi suficients recursos per a totes, sinó perquè estan injustament distribuïts: algú té molts palaus, mentre altres no aconseguim ni un ranxo. Per a preservar i augmentar els beneficis a les seves mans, el govern declara guerres. Qui ajuntarà els seus intestins a les mans, qui tindrà els seus braços i cames arrencats per les explosions, quines famílies enterraran a les seves filles? Per descomptat, res d'això refereix a la minoria governant. Hem de resistir amb tota la nostra força al règim militarista i la guerra que està lluitant. Difon la informació amb les teves companyes, lluita tant com puguis. Que no hi hagi guerra si no és guerra de classes. Solidaritat, no bombes!

Una visió antropològica de la violència planificada

Text:

Olivia Cresta

Il·lustració:

Sebas Verdikt @sebasverdikt

Existeixen divergències a l'hora d'estipular què és i què no és genocidi, etnocidi, massacre, matança i altres formes de violència planificada, però és important no caure en l'error d'ampliar tant aquests conceptes que es perdi el sentit de la seva denominació, ni tampoc de restringir-lo tant que finalment no designi res. Guerra, Revolució, Imperi i Estat estan estretament vinculats, com ens diria Adam Jones, i comparteixen les relacions polítiques en el si de la seva raó de ser: dominants i dominats/dominades conjuguen una relació en què el conflicte, la jerarquia i el poder són els elements destacats. Co-

lonialisme i imperialisme formen part de l'ADN estatal. La interessant tesi de Moshman ens recorda que va haver-hi molts esdeveniments anteriors i semblants a l'Holocaust, així que concebre'l com una cosa única pot conduir a percebre que mai en la història ha ocorregut una cosa similar a l'Holocaust i que tampoc no pot tornar a succeir. Però perquè no torni a succeir un fet, abans hauríem de poder recordar-lo i situar-lo en la història.

En aquesta complicada tasca, la intencionalitat de qui perpetra la violència és una idea clau. Quan

imaginem qui perpetua la violència és difícil no abstreure la imatge fins a despollar-la de tota humanitat, però lluny de contribuir, aquesta postura afavoreix no abordar el genocidi, etnocidi, neteja ètnica i altres formes de violència planificada contra grups determinats, i molt menys comprendre, no sols qui són les víctimes, sinó també els victimaris. Com passem de la pau al conflicte i en aquest procés recolzam accions tremendament violentes i "inhumanes"? Com ens "deshumanitzam", de fet? O és una característica completa i absolutament humana? És molt difícil establir una línia vermella entre guerra i genocidi; per a al-

guns i algunes autores la guerra és la precondició del genocidi, precisament perquè, entre altres coses, la guerra instaura un clima de violència al qual la població s'acostuma i dilueix la solidaritat entre els membres d'una comunitat. Però, és el genocidi l'única manera d'aniquilar un poble? Moltes massacres, malgrat la imatge social que es desprèn d'elles, neixen principalment d'un procés mental, una manera de veure a l'Altre a través de l'estigma, que l'aniquila molt abans de matar-lo.

En la complexa realitat on cristal·litzen perpetradors de violència, organismes que donen suport a la perpetració, ciutadania testimoni... Què porta a algunes persones a participar en diferents formes de violència planificada? Abastar una anàlisi que contempli les febleses humanes és substancial per a entendre qui són els autors i, per tant, també com es prevé. Seguint a Zimbardo, essencialitzam el Mal i ens alliberam, d'aquesta manera, de la nostra responsabilitat, aquest grau de participació (des de la complicitat, per exemple) del sorgiment i manteniment de la violència, el crim, l'horror. Cercar raons genètiques i biològiques del comportament violent pot resultar summament interessant, però també la caiguda en un fort reduccionisme i determinisme. Comprendre les raons que porten a cometre actes de maldat passa per un enfocament molt més ampli que inclogui l'anàlisi de comportaments i les situacions que els han possibilitat. L'autor ens recorda que a més de les situacions (context) i disposicions (individu), el sistema també ha de tenir-se en compte: existeix un entramat estructural que sosté, en uns casos en major mesura que en uns altres, les relacions violentes, l'abús de poder, l'espoli, la neteja ètnica, l'aculturació, la tracta, l'assassinat en massa.

És evident que les persones que cometen atrocitats són persones, però també ho és que tals atrocitats es cometen en una escala que només el poder (polític, econòmic, militar, ideològic) pot perpetrar. En aquesta línia, sembla inevitable al·ludir a la tesi de Sámelin: l'heterogeneïtat ètnica propícia la violència en tant es troben divergents maneres d'entendre el món i la vida, però són els líders d'opinió, amb o sense poder polític (encara

que hi ha poca mobilització de l'opinió pública que no tingui poder polític), els que actuen com a catalitzadors de la violència. Tinker, entre altres, argüeix la responsabilitat del genocidi de manera general: tots i totes les membres d'una comunitat són responsables del genocidi contra un poble, independentment del seu grau d'implicació. Aquest posicionament comporta un perill: responsabilitzar a tots i totes del genocidi pot perdre de vista als veritables perpetradors, exculpan-los i disminuint la seva responsabilitat; la responsabilitat no pot ser universal. Hi ha tota una cadena de responsables, i, si bé és cert que tots els membres d'una societat poden ser testimonis de la guerra, de la fam, de la persecució política que hi ha en el món, no poden considerar-se igual de responsables que els qui dissenyen polítiques, aproven plans d'espoli, signen protocols, acorden massacres.

Es necessita un cos que analitzi dades sobre la violència planificada, que investigui, i que tingui autoritat per a actuar en casos en què s'estigui perpetuant. L'enorme dificultat a les quals s'enfronten els col·lectius en defensa dels drets humans i dels processos de pau resideix en que poder denunciar davant les organitzacions pertinents no garanteix actuar com a tal, ja que són aquestes organitzacions les que després han de poder actuar també, i les dinàmiques de poder entre mercat i Estat no són senzilles en absolut. Els interessos comercials i polítics a les regions superen els interessos de cohesió i convivència social, malgrat que els costos del conflicte solen ser bastant elevats. Hi ha molts CEO de grans empreses responsables de massacres i violacions (tant de l'entorn com dels DDHH) i no són jutjats per crims contra la humanitat en cap moment. Es veu amb més facilitat la condemna als conqueridors i colonitzadors d'èpoques passades que de les actuals, com si els motius (econòmics) de tal immoral empresa fossin diferents.

Per a aproximar-nos a la comprensió de tal justificació de les pràctiques etnocides i genocides d'avui hem de tenir molt present la des-sensibilització enfront de la violència, en gran mesura a causa de la hiper-exposició mediàtica a aquesta; i d'altra banda, la falta d'educació (formal, especialment) en aquest terreny: les qüestions polítiques i sociològiques de l'actualitat poques vegades són tractades als centres educatius; poques vegades s'explica la història de manera crítica, convidant a explorar les conseqüències del colonialisme que va començar fa cinc-cents anys, tirant del fil fins a l'actualitat, per a observar, si més no, què del passat continuam perpetuant en el present, a fi de poder evitar-ho en un futur. I

« Esborrar etapes de violència extrema de la història d'una societat, d'un poble, d'una comunitat... és fer callar la història de les víctimes »

situant on està la nostra responsabilitat en la perpetuació de la injustícia i de la violència, com a ciutadania. Sense anar més lluny, sobre el genocidi d'una part de la població espanyola durant la Guerra Civil hi ha hagut habitualment un silenci, la qual cosa suposa un silenci en la nostra història més recent que probablement no ajudarà al fet que no es pugui repetir. En un context de crispació en la classe política, crisi econòmica, missatges d'odi, repressió de la protesta... esdevé perillós no tenir la capacitat de narrar la nostra pròpia (i tan recent) història.

Hi ha en el reconeixement de la perpetració de violència contra determinats grups de persones una reticència per part dels responsables (siguin governs, cànecs militars, comandaments empresarials...), que té a veure amb incorporar a la memòria col·lectiva, en la narració de la història, elements èticament qüestionables, com són el genocidi, el etnocidi, l'assimilacionisme cultural, l'assassinat en massa, la violació de drets... Esborrar etapes de violència extrema de la història d'una societat, d'un poble, d'una comunitat... és fer callar la història de les víctimes, que necessiten narrar el seu record com a l'única cosa a la que s'aferren quan els ha estat tot devastat. La culpa col·lectiva i la dissolució de la responsabilitat dels perpetradors en aquesta col·lectivització conviden a l'oblit, en un procés que és massa dolorós de recordar. L'elusió de la responsabilitat es vincula amb la incorporació d'elements ètics, mai de moralitat dubtosa, en la memòria col·lectiva. Existeixen nombrosos processos de restitució de la memòria i en nombrosos països s'han creat comissions per a investigar les pràctiques genocides i etnocides no sols en els límits del seu territori, sinó també les col·laboracions amb formes de violència planificada en altres països. D'acord amb Stone, la memòria és un intent de salvaguardar l'única cosa que li queda a un poble en ser devastat: el record●

« Comprendre les raons que porten a cometre actes de maldat passa per un enfocament molt més ampli que inclogui l'anàlisi de comportaments i les situacions que els han possibilitat »

El PGOU, Son Sardina i els miratges de la ciutat neoliberal

El moviment popular enfront de la tècnica, l'urbanisme tàctic i la participació ciutadana

Text: **Patxipòleg** xesc1993@hotmail.com

Mentre que la majoria ens dedicam a "contar-nos les misèries amb formatge, pa i vi", amb els mateixos ingredients les classes benestants fan maridatges. Una metàfora bona per pensar com el poder ven el seu model neoliberal de gestió municipal, que entén la ciutat com una empresa, amb polítiques que prioritzen la generació de plusvàlua econòmica al benestar col·lectiu. Com que aquest model no respon als interessos majoritaris, se'ns camuflen interessos aliens sota un maridatge d'ingredients suposadament exquisits. Mitjançant la reflexió entorn del nou projecte de Pla General —o PGOU, cuinat per la regidoria d'urbanisme en mans de MÉS— com a paradigma de governabilitat neoliberal, vull mostrar que aquest maridatge és, en realitat, un miratge; vull dir vi al vi, pa al pa i formatge al formatge. Perquè encara que sigui la dreta qui en lidera l'oposició (per avançar la campanya de les eleccions municipals 2023), el Pla és contrari als interessos de la classe treballadora.

A més, concretaré la crítica amb observacions referents a l'actualitat de Son Sardina, aquest poble de Palma i casa de la "típica classe mitjana progressista palmesana", estereotip que és en part un constructe institucional orientat a enfosquir la manca d'inversió i la intensificació generalitzada de l'empobriment des de la crisi del 2008. A Son Sardina també patim desnonaments; silenciosos, d'aquests que provoca l'augment anual del lloguer o que fomenta Participació Ciutadana (Podem) quan desatén serveis que denomina "públics" (el casal i la biblioteca) però alhora manté a immobles privats de CaixaBank a mercè dels seus moviments especulatius.

Comencem pel vi

Mentre que la dreta defensa sense complexos els propis atemptats urbanístics, des que el febrer vencé el període d'al·legacions al nou projecte de PGOU s'ha fet avinent que quan l'autoanomenada "esquerra honesta" no és capaç de fer pràctica dels seus discursos invoca la tècnica per diluir el fracàs. Una tàctica doblement negativa perquè, a més de tenallar els moviments socials, amaga que el marge de la política a les institucions municipals és ínfim, doncs el poder de decisió radica cada vegada més lluny de Cort, a oficines bancàries, immobiliàries, turístiques i mediàtiques multinacionals. A Son Sardina, en armes contra l'ajuntament des que la majoria veïnal s'assabentà que proposa un creixement de la superfície edificable d'un 70% amb dos urbanitzables de 500 i 50 habitatges (i un macroaparcament de 900 places), l'ajuntament ha optat pel primer ingredient del maridatge: la tàctica de la tècnica.

Davant les al·legacions integrals de l'AAVV i l'aparició de la plataforma Estimam Son Sardina, que exigeix "creixement zero", la regidora s'ha escudat en què la desproporció és culpa dels tècnics que feren el plantejament i que han marcat un coeficient que s'ha de complir sí o sí d'aquí 20 anys. Però és un miratge polític. Primer, perquè l'encàrrec a Territorio y Ciudad SLP, gabinet de Jerez que desconeix les realitats del poble, fou una decisió política. Segon, perquè considerar que un coeficient abstracte val més que el coneixement veïnal només té un significat: que hi ha estipulacions de govern que amiden la ciutat a ull d'interès immobiliari i que el PSOE retira la cadira a qui ho discuteix. El context de coeficients desfermats, a més, presagia que un fantasma recorre el nord de Palma quan un altre procés tecnòcrata, el Parc Agrari (dissenyat per Palma XXI), pren volada sense consulta popular i amb el beneplàcit de Cort: el fantasma de l'especulació. El creixement salvatge del PGOU posa en dubte si l'ajuntament concep el parc com un projecte de sobirania alimentària o com a aliment per a inversors del totxo.

« Un creixement de la superfície edificable d'un 70% amb dos urbanitzables de 500 i 50 habitatges (i un macroaparcament de 900 places) »

Continuem amb el formatge

La segona pota del maridatge: l'urbanisme tàctic. És una qüestió més profunda, encara que és també gràcies al discurs que esdevé un gran miratge de la ciutat neoliberal. Aquesta nova moda global d'intervenció urbanística, que segons la regidora permet la creació d'espais més humanitzats, més verds, cohesionats i pedestres, és un dels fonaments teòrics del PGOU. Ara bé, Neus Truyol (Regidora Model de Ciutat, Habitate Digne i Sostenibilitat) en cap moment esmenta que a ciutats on s'ha implementat, com ara Barcelona, ha esdevengut una manera d'acomodar la vitalitat urbana als designis d'ordre del capital i un avivament de les problemàtiques climàtiques que diu voler combatre.

Tornem a Son Sardina i veurem com un dels dos urbanitzables (SUB 44-01) substitueix el gran ametllar de la zona de Can Simó (que va del carrer Passatemps a la carretera de Sóller) per superilles envoltades de bulevards i passejos... enjardinats! Certament la reclamació veïnal històrica és una plaça a Can Pesquet, al principi del nou urbanitzable, però no que al 80% rústic de darrere s'hi creï un barri que duplica la densitat d'habitatges del poble.

De fet, l'ajuntament només ha sabut defensar aquestes formes controvertides de fer un model de ciutat més verda (destruint espais verds) i més humana (des de l'abstracció i la desconsideració veïnal), amb el discurs que defensa que calen blocs de pisos destinats a habitatge social i que oposar-s'hi implica classisme o, fins i tot, racisme. És a dir, des de la criminalització de la protesta. No negaré que una petita part de la gent pensi així, sobretot la que limita l'oposició al pla a la preservació de la idiosincràsia (com si al poble només n'hi hagués una!). Ara bé, la majoria té clar que els pisos de protecció oficial són un miratge més dintre de la naturalesa tàctica (en el sentit de tòrcer el braç a la crítica) d'aquest PGOU. Perquè si Model de Ciutat apostà realment per l'habitatge públic, abans de construir regularia el preu del lloguer o el nombre de pisos buits de grans tenidors. Al cap i a la fi, qui ens assegura que les cases es destinaran al lloguer social (només 159 s'estipulen com a habitatge protegit) i no al turístic, més quan hi ha planificat un edifici "vinculat a la Universitat". Qualcú ha pensat —voilà!— en una residència d'estudiants? I l'amenaça gentrificadora que significaria?

Acabem amb el pa

El final del maridatge és la participació ciutadana: forment de la governació neoliberal que permet presentar com a consensuat un PGOU tan impopular. Les polítiques de participació ciutadana es troben al fons de les ideologies "ciutadanistes" que han substituït els valors antagonistes de l'esquerra per un projecte "cívic" limitat a humanitzar les misèries del capitalisme, quelcom que, actualment, a Cort, unifica l'eix esquerra-dreta. Amb un desplegament burocràtic de la participació contrari a la presa de decisions del dinamisme popular, han aprofundit en l'aniquilació del potencial de moltes associacions de veïns (un vell projecte que inicià, després de la transició, el batle "socialista" Ramón Aguiló i que —guaita!— continua José Hila amb el suport de l'esquerra "transformadora" de Podem i MÉS). Han enfangant les associacions en universos burocràtics

interminables i, carregant-les amb tasques d'administració que corresponen a l'ajuntament (que, a diferència de les AAVV, cobra per fer-ho), han propiciat que la seva tasca quotidiana s'allunyi de la reivindicació i s'acosti a la representació de (les cagades de) Cort. Qui ho diu s'ha enfangat en contradiccions a una associació veïnal i coneix bé els límits del miratge de la participació. En el context del PGOU, s'han utilitzat aquests col·lectius per donar un toc participatiu al que, tanmateix, ja estava decidit des de dalt, perquè de les reivindicacions que feu l'AAVV sardinera l'estiu passat, a demanda de l'ajuntament, al resultat del PGOU no hi ha petites diferències: hi ha una estafa.

Els atzucacs d'aquesta manera vertical i sense escrúpols de relacionar-se amb les associacions impacten, a més, als camins de la mobilització que, a Son Sardina, en el context del conflicte pel PGOU, miniaturitzen el moment actual de la ciutat en quant a relaxació de part del moviment popular i, per altra banda, la rearticulació de la dreta al carrer.

Com que Son Sardina és un dels forts electorals de MÉS, el fet que aquest partit governàs i gestionàs l'àrea d'urbanisme ha fet pensar a massa veïnats que no hi hauria ensurts. Ara molta gent se n'adona que no, i el fet que fins fa poc l'associació ha estat propera al partit trava la resposta unitària; més des que la plataforma que ha canalitzat el malestar popular, que és heterogènia i compta amb suport de votants de MÉS decebuts, alberga també sectors que són pròxims a partits que breguen per reposar la dreta a l'ajuntament. La mixtura fa que la plataforma barregi reivindicacions populars i ecologistes (serveis públics, defensa del territori, etc.) amb posicionaments en ocasions conservadors i irreflexivament autolesius, com quan critiquen la darrera subvenció que ha rebut l'associació veïnal, que nodreix part del calendari col·lectiu del poble (festes, activitats, etc.) i és probablement la primera que s'ha gestat mitjançant assemblees obertes, a més que de la qual depèn el sou d'una treballadora del casal.

« La derrota de l'autoorganització popular i l'esforç col·lectiu és el darrer ingredient que necessita el maridatge neoliberal »

Enmig d'aquest context, és evident cap on ha de remar el moviment popular sardiner per enfortir les seves reivindicacions: i cap a una plataforma que s'allunyi d'aquelles actituds que no contribueixin a la suma ni a l'interès de la majoria veïnal. És necessari que el poble faci el que sempre ha volgut evitar l'ajuntament, ara concretament amb l'afer del PGOU: primer, escoltar-se i debatre en tota la seva complexitat i diferència. Segon, construir consensos i decisions que siguin doblement populars. En les formes, fruit d'assemblees obertes, més enllà de la gent més influent o amb més coneixement tècnic. Però també en el fons, que responguin a les preocupacions de la majoria social del poble, estreta pel context econòmic, i no d'uns pocs.

Perquè si el plantejament del futur del poble no s'empra com a ocasió per activar el moviment popular més enllà de partits o personalismes, perdrem. Perquè Son Sardina (i Palma) no sols es troba en lluita contra un Pla General devastador, sinó contra una estructuració de la política que tot ho xucla en favor dels grans interessos econòmics. La derrota de l'autoorganització popular i l'esforç col·lectiu és el darrer ingredient que necessita el maridatge neoliberal per despullar-se de miratges com la tècnica, l'urbanisme tàctic i la participació ciutadana i reduir la societat a un mer càlcul econòmic. No ens ho podem permetre●

Segurament per començar aquest document i explicar què és Nyàmera toca fer un repàs de la societat en què vivim, però sense estendre's gaire que ens ho sabem de sobres: individualisme, turbocapitalisme, extractivisme, explotació laboral, violències estructurals, crisi de cures, crisi climàtica... Tot un caramull de paraulotes incòmodes de pronunciar que transmeten la impotència avorrida de veure com aquest monstre etern i de tentacles infinits ens recorda la precarietat de la vida i ens en fa sentir víctimes i perpetuadores al mateix temps.

Davant d'aquesta imatge tan engrescadora existeixen (i han existit) moltes maneres de situar-se i de rebel·lar-se. En aquest context neix Nyàmera a finals de 2019, una xarxa de suport mutu (per posar-li un nom, ja que això es pot entendre de moltes maneres). La iniciativa sorgeix d'unes persones que formaven part d'una xarxa de suport mutu creada a Catalunya, al Baix Montseny¹, i també del recorregut de diverses persones que ja havien iniciat un projecte molt semblant aquí a Mallorca. A partir d'aquestes iniciatives, es va configurar un grup amb la intenció de teixir conjuntament una manera diferent de ser i estar en les nostres relacions i en relació amb el territori que habitam. Un projecte de vida col·lectiva, encara que no vivim totes juntes, que s'edifica sobre uns fonaments basats en la pràctica, en observar quines necessitats tenim i quines dinàmiques ens permeten estar còmodes individualment i col·lectiva. En lloc de blindar un marc teòric abstracte que ens serveixi de guia, construïm la nostra manera de funcionar en base a iniciatives directes que consensuam des dels valors personals de cadascú, amb la voluntat de trobar comuns que ens permetin donar resposta a qüestions essencials d'autososteniment i cures, des de la nostra pròpia manera d'entendre-ho. Se'ns podria criticar que això només pot funcionar en grups reduïts de persones ja afins i potser sigui veritat. També se'ns podria retreure que és una via molt lenta per a transformar el món (que Luxemburg ens perdoni), però és el camí que hem trobat que ens permet generar una alternativa respectant els ritmes de cadascú. I la realitat és que anam avançant i ens anam descobrint en les (im)possibilitats, els potencials i els encaixos com a grup.

Per entrar més en detall, la xarxa de Nyàmera la formam poc més de 20 persones de diferents unitats convivència amb ganes de compartir recursos, coneixements, temps i habilitats amb l'objectiu de teixir relacions que ens facin caminar cap a un estil de vida més arrelat, conscient, autogestionat, autosuficient, ecològic i humà. Estam situades en un entorn rural, majoritàriament per Sineu i Inca. El nostre funcionament habitual consisteix, per una banda, en una trobada mensual en què compartir espais de treball als diferents habitatges i finques, per exemple, donant-nos suport fent juntes tasques que requereixen d'una força productiva massa gran per una persona o una unitat de convivència tota sola (com poden ser unes obres de manteniment o feines més intensives de l'hort, fer llenya, etc.).

Per altra banda, ens hem aventurat a col·lectivitzar un rebost mitjançant economia compartida. L'objectiu és que cadascú faci les aportacions econòmiques i consumeixi segons les seves necessitats, possibilitats i criteri propi. D'aquesta manera intentam allunyar-nos de la relació convencional consum-producte en què pagam per allò que agafam, per apropar-nos a un consum-necessitat, en què pagam allò que podem i agafam allò que necessitam. Aquesta experiència posa en evidència l'impacte que tenen les relacions econòmiques en les socials i com d'integrades les tenim. És difícil deslligar-se de molts dubtes que sorgeixen quan es difumina la frontera entre les teves propietats i les de la resta: *Puc confiar que tothom aportarà el que toca? La meva acció és justa? Don massa poc? Agaf massa?* A partir del que anam consumint anam valorant un cert pressupost que revisam cada trimestre, que és quan es fan les aportacions. Els criteris per escollir els proveïdors és que prioritàriament siguin productes locals i, sempre que es pugui, ecològics. Intentam que la relació sigui directament amb el productor, i ens abastim majoritàriament a l'engròs i sec o bé en conserves que elaboram nosaltres mateixes a partir d'excedents dels horts —especialment de l'hort d'una de les companyes que té un projecte professional de producció hortícola amb ecològic a Inca, EIMA— o de temporada.

Nyàmera:

Xarxa de suport mutu

Polititzar el nostre comú quotidià

Text: **Autoria col·lectiva** nyamera@pangea.org

Una altra dinàmica habitual és la de generar espais per compartir necessitats i oferiments personals, a nivell material, de coneixements, relacionals, de temps, etc. Alguns exemples d'intercanvis que s'han dut a terme són coneixements d'informàtica, de manteniment de bicicletes, meditació en grup, un taller de fusteria o espais de criança compartida entre d'altres. Sovint les persones carregam individualment amb necessitats de tot tipus com si fossin responsabilitat únicament nostra, ens costa demanar ajuda, no volem molestar o reconèixer que ens manquen coses. Pel que fa als oferiments, sovint guardam gelosament habilitats o objectes que ens sentim nostres per por que se n'abusi o, simplement, perquè no pensam que ningú ho pugui requerir. Trencar aquestes barres és una manera de socialitzar la vulnerabilitat i el poder.

Un altre objectiu central de Nyàmera és l'autoproducció. Aquesta és una aposta política per avançar cap a l'autosuficiència o sobirania productiva i alhora una manera de satisfer la curiositat d'entendre com es fan es coses i d'experimentar. És una de les línies amb més possibilitats i que dona molt de sentit al que entenem des de Nyàmera que volem que sigui aquest projecte col·lectiu. Així hem encetat una línia i tenim identificats productes que tenim la intenció de produir: sabons de neteja (casa i cos/cap), pasta de dents, elaborats i conserves (tàperes, envinagrats, confitures, suc, herbes, etc). L'any passat ens engrescàrem amb la idea de fer una producció col·lectiva de patata, que es podia fer en gran quantitat i ser guardada. Va ser tota una experiència pel procés que va implicar preparar el terreny, la infraestructura de reg, la sembra, el manteniment —bàsicament desherbar i l'assessorament de companyes amb més experiència— i després la recollecció de més de 400 kg de patates. Arran de l'experiència, amb els seus pros i contres, va sorgir una possibilitat alternativa per fer producció de productes que es poguessin guardar —patates, cebes, carabasses, etc.— d'una manera una mica més eficient. D'aquí va sorgir la simbiosi EIMA-Nyàmera. Aquesta consisteix en què EIMA ens reclama la força del grup quan té puntes de feina que necessiten una mà d'obra intensiva i, a canvi, ens proveeix dels excedents quan en té. Per altra banda, EIMA pot també planificar determinades sembres fent una sembrada més grossa per a Nyàmera, de manera que la feina sigui compartida i el control i supervisió del cultiu es faci professionalment. Al voltant d'aquesta simbiosi sorgeixen possibilitats que sovint compartim, encara que només sigui com a idees, però que podrien acabar consolidant una línia interessant de cooperació i autoproducció. Un exemple d'enguany ha estat la possibilitat de fer el nostre propi oli a partir d'una finca oferida a EIMA, fent conjuntament la recollida i compartint la producció i les despeses entre Nyàmera i EIMA, que també ha pogut oferir el seu propi oli.

Som i ens sentim xarxa de suport on anam aprenent a demanar i oferir ajuda i possibilitats en les nostres realitats, i compartim també la voluntat que sigui un espai entès com una manera de polititzar els nostres comuns quotidians.

A les trobades mensuals, dedicam un espai per la feina col·lectiva, un espai d'assemblea i un espai per al compartir. Fa poc férem una brúixola per anar plasmant allò que cadascú voldria que esdevengués Nyàmera. Va ser un temps per pensar possibles dins aquest compartir, dins aquest comú. Enfocant al futur amb totes les possibilitats que planteja un espai de relació basat en uns valors compartits i unes ganes de resoldre'ns la vida per nosaltres mateixes fora de les lògiques alienants i perverses en les quals massa sovint s'acaben convertint les nostres vides. En això estam. I en això posam les ganes i el temps. Sabent que és un grup obert, que parteix sobretot de la confiança i els comuns. I que camina sense presses, amb els ritmes propis de les persones que en som, amb les ganes i la constatació que moltes coses ens les podem resoldre col·lectivament d'una manera molt diferent al que ens acostumen a voler fer creure●

« Ens hem aventurat a col·lectivitzar un rebost mitjançant economia compartida. L'objectiu és que cadascú faci les aportacions econòmiques i consumeixi segons les seves necessitats, possibilitats i criteri propi »

CARP EXERCISES DOEFLAND LA PAUL

Tota pràctica estètica és política en tant que interromp un llenguatge pautat per proposar una des-genealogia de l'heterodòxia. La potència poètica de la imatge ens catapult a una provocació permanent. En paraules de Val Flores:

Operar poéticamente es hacer del pensamiento una provocación permanente, inmiscuirse en las turbulencias de lo que (me) está pasando, abandonarse al tránsito de la vida practicando una política del detalle. Salpica una pasión que solicita otro lenguaje, una palabra que arrastra al balbuceo, el temblor, la incomodidad de pensar una y otra vez. Compromete un "quizás" en el que la propia subjetividad queda expuesta a la contingencia y, muchas veces, lanzada a la intemperie conceptual.
(InterruQciones)

Des del voral del marge es copsa un terreny de possibilitats que no ens pertanyen. Aquest conjunt pictòric convida a discórrer i entremetre's.

Cartell del bloc transfeminista i anticapitalista per a la manifestació del 8M del 2022, fet per l'artista Lluïsa Febrer (@lluïsafebrer). Es proposà la creació d'un bloc transfeminista que inclogués les companyes i companys trans.

Tina Modotti, *Dona amb bandera*, Mèxic 1928. Les Rote Zora tenen -entre les seves imatges de propaganda-, la silueta d'una indígena mexicana amb la bandera roja, feta per la fotògrafa comunista italiana, Tina Modotti, que va retratar els detalls de la vida de les treballadores mexicanes i va marxar a l'Estat espanyol a lluitar contra el feixisme.

Simone Weil: *no creguis tenir drets*. És l'admonició que la filòsofa Simone Weil ens va fer als anys 30 i que va inspirar el títol d'un llibre escrit per les feministes autònomes italianes dels anys 70. El llibre suggereix que les que deserten de les esferes i autoritats del poder no ho fan per feblesa, sinó per falta d'interès. No els atrau l'objecte mateix de la representació, de la reducció de la política a la política representativa. En resum, resulta un error permanent confiar en un cadàver polític com són les democràcies actuals.

NO ÉS FEMINISME

SI UTILITZA LES MANERES DEL PODER

El discurs TERF fet des de les càtedres de la universitat, sense trepitjar el carrer, sense assistir a l'assemblea, desproveït d'organització i mirada autònoma, no desestabilitza el patriarcat; no és feminisme. Ans al contrari, dona espai a l'essencialisme i la persecució.

«El nostre somni és que arreu hi hagin petits grups de dones que, a cada ciutat, un violador, un traficant de dones, un maltractador, un publicista misogin, un ~~venedor de porno~~*, un ginecòleg oiós... sentin que un grup de dones els trobarà per atacar-los i fer-los quedar en ridícul en front de l'opinió pública.» Rote Zora, 1984.

*(En un detour hi ha coses que romanen i altres idees, falses o caducades, són desviades en una altra direcció)

EL MEU FEMINISME
ÉS DE COLOR DEL

FOC

QUAN CREMA EL
CAPITAL

Perquè el feminisme si no és revolucionari no és feminisme. En un context on el concepte feminisme s'ha buidat de significat, cal remarcar la necessitat de vincular-lo amb la radicalitat de la revolució. Aquesta radicalitat passa per combatre qualsevol despulla del capital.

Bauma som un equip ben petit que des del primer moment en què vàrem començar a gestar la idea de dedicar-nos a la facilitació de processos grupals teníem clar que apostaríem per la fórmula cooperativa. Ser cooperativa no et converteix en millor persona ni en empresa més conscient o ètica automàticament. El que ens passava a nosaltres és que trobàvem en la història del moviment, en els principis cooperatius i en l'autoregulació de les condicions de treball el marc i les condicions de possibilitat per generar relacions socials i econòmiques basades en pràctiques i principis que escapessin de la lògica econòmica neoliberal. Amb el temps hem tractat d'omplir de contingut aquest marc que ens dóna el fet cooperatiu per a encarnar-lo, apropiari-nos-el i posar-lo en sintonia amb el nostre entorn.

Hem tingut la sort d'ocupar un balcó privilegiat. Assumir durant cinc anys seguits la secretaria tècnica de l'associació Mercat Social ens ha permès veure de prop els projectes i les relacions entre diferents xarxes d'entitats properes a l'economia social, i participar tant dels encerts com de les dificultats.

A la vegada, en l'àmbit personal, posar en marxa Bauma ha desplaçat la nostra faceta activista al món laboral, un camí que ens ha suposat moltes preguntes i algunes contradiccions. En aquest procés, la relació entre territori, comunitat, economia i ètica no ha deixat d'interessar-nos.

L'article que tens a les mans inclou una pregunta i el relat d'una experiència que hem generat expressament per a ajudar-nos a pensar més col·lectivament sobre ella. La intenció és posar-ho tot per escrit per a entrar en conversa amb tu i que ens puguis fer arribar les teves reflexions.

La pregunta marc que ens ha impulsat a reflexionar i escriure és quin i com és el potencial de la intercooperació en la generació de vida econòmica des de l'àmbit local en un context d'hegemonia econòmica, cultural i tecnològica del capitalisme global?

Comencem per acotar de què xerrem quan ens referim a intercooperació, ja que podem mirar aquesta pràctica des de diversos angles.

Tant a la Carta de principis cooperatius com a la Carta de principis de l'economia solidària es fa referència a la cooperació entre entitats. El sisè principi de les cooperatives reconeix que *les cooperatives poden assolir el seu màxim potencial i enfortir el moviment cooperatiu mitjançant el treball conjunt a través d'estructures locals, nacionals i internacionals*.

A la carta de principis de l'ESS es recullen la cooperació i el compromís amb l'entorn. Canviar la competència per la cooperació dins i entre les entitats per contribuir a un *model de societat basat en el desenvolupament local harmònic*. Fomentar *l'aprenentatge i el treball cooperatiu entre persones i organitzacions, mitjançant processos de col·laboració, de presa de decisions conjuntes, d'assumpció compartida de responsabilitats i deures, que garanteixin la màxima horitzontalitat possible alhora que respectin l'autonomia de cada una, sense generar dependències*. A la vegada, *el compromís amb l'entorn es concreta en la participació en el desenvolupament local sostenible comunitari del territori, tot entenent la col·laboració com un camí, perquè experiències positives i solidàries concretes puguin generar processos de transformació de les estructures generadores de desigualtat, dominació i exclusió*.

« Allà on el capitalisme divideix, l'economia social sargeix. »

La cooperació, entesa dins el marc capitalista obeeix a la lògica de la desposseïció i acumulació. Dins el marc de l'economia social i solidària, la cooperació suposa un compromís amb la vida i el desplegament del potencial de cada territori per cobrir les seves necessitats. Allà on el capitalisme divideix, l'economia social sargeix. La intercooperació és el gest que recupera les relacions de dependència mútua, augmentant la capacitat de resiliència de tot el conjunt. Aquesta resiliència no es pot valorar únicament per la quantitat d'iniciatives d'ESS que conté sinó per la densitat de les connexions que es donen entre elles.

Més enllà de quina sigui la seva activitat econòmica, les entitats de l'ESS comparteixen un mateix propòsit: contribuir a l'arrelament de les comunitats locals al territori amb una mirada que integra humanitat i natura. A diferència de les economies d'enclavament, les activitats per potenciar en un territori sí necessiten comptar amb el conjunt d'agents socioeconòmics locals, que la cadena de valor s'articuli pel conjunt de l'economia local i que els seus efectes positius romanguin al territori.

Per a aterrar aquesta definició en el nostre territori i aprendre i entrar en conversa amb agents locals que tradicionalment potser no hem considerat economia social i solidària, hem convocat mentre escrivíem aquest article un conjunt de persones a un taller sobre intercooperació que relatem a continuació.

Al taller hem convidat a participar persones amb experiències diferents, bé per edat, bé per trajectòria. No totes es coneixien, així que el primer moment s'ha dedicat a fer una roda de presentació.

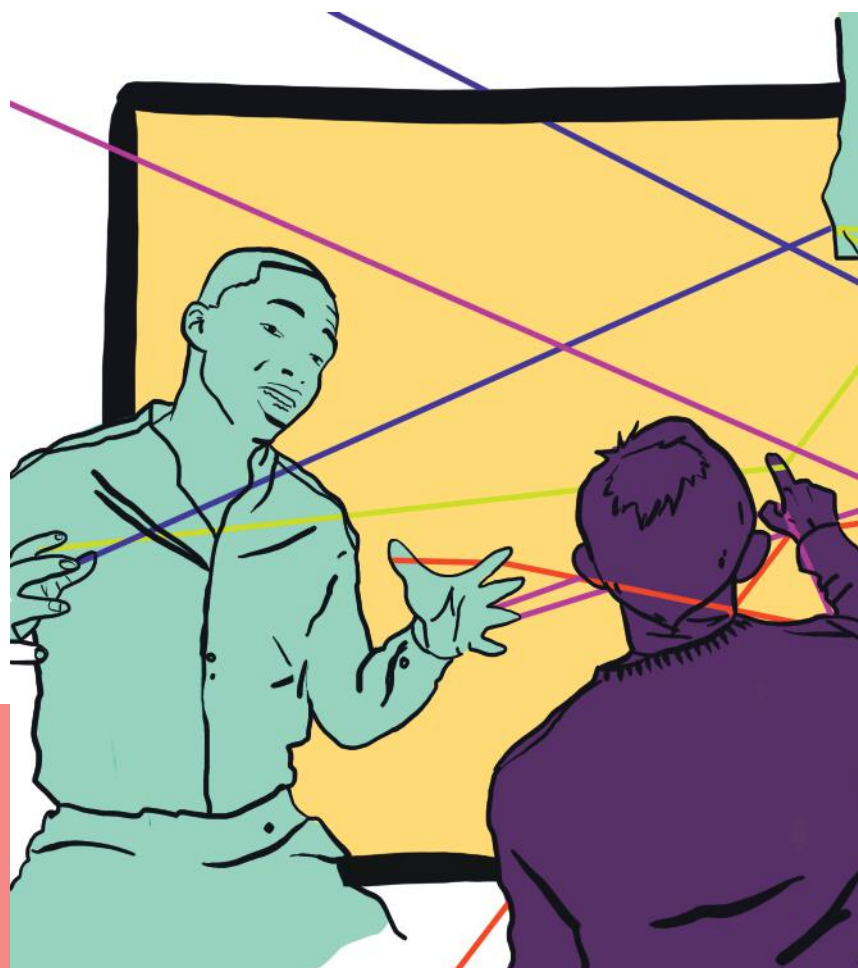
La intercooperació com a pràctica per a reapropriar-nos de la vida econòmica

Text i imatge:

Bauma Altres Perspectives

baumacoop.net

De com pensar l'economia des de les relacions humanes podria refer un teixit econòmic local agudament desmantellat per pràctiques neoliberals. De com aquest teixit podria orientar-se a donar resposta als reptes socials i ambientals que tenim per davant.

La proposta del taller és senzilla: en un primer moment es tracta d'identificar experiències d'intercooperació i situar-les en una línia cronològica, després indaguem en aquelles que generin més interès.

És necessari compartir una definició d'intercooperació, atès que no tothom l'entén de la mateixa manera. La definició que proposem és la *relació entre projectes que generen dinàmiques conjuntes que sols no podrien generar i que s'orienten a cobrir necessitats socials*.

La línia del temps abraça cinquanta anys. En total s'identifiquen 24 experiències diferents. Algunes experiències segueixen actives, d'altres s'han apagat en algun moment. D'entre les referides, la més antiga és la defensa de l'illot de Sa Dragonera, la dècada dels 70. La més recent és el procés la Utòpica, la xarxa d'iniciatives de transició ecosocial del territori balear.

« Intercooperació entesa com la relació entre projectes que generen dinàmiques conjuntes que sols no podrien generar i que s'orienten a cobrir necessitats socials. »

Per entendre millor aquestes experiències, hem valorat tres aspectes molt bàsics: el grau d'activitat econòmica, el seu estat d'activitat i si utilitza o no alguna fórmula jurídica.

En referència al grau d'activitat econòmica ens hem plantejat quatre opcions. Són experiències activistes aquelles que no generen cap activitat econòmica i, en cas que sigui necessari, són finançades directament per les persones que en participen. Són experiències d'autogestió aquelles que generen una activitat econòmica que cobreix les despeses de l'activitat, però no retribueix el treball. Les ex-

periències d'autoocupació són aquelles que cobreixen les seves despeses i retribueixen el treball de les persones que en formen part. Per últim, algunes de les experiències són xarxes, a vegades amb activitat econòmica, d'altres sense.

De les vint-i-quatre experiències identificades vuit són de perfil activista, set són xarxes, cinc són projectes d'autoocupació i quatre són autogestionades. Set són experiències passades, una està en pausa i setze estan en actiu. Vuit no tenen fórmula jurídica, setze sí.

La conversa que mantenim per classificar cada experiència resulta enriquidora. Per a tothom hi ha alguna experiència desconeguda.

Convidem a indagar amb curiositat aquelles experiències que generin més interès entre les participants. La conversa posterior s'articula entorn de sis d'elles, que permeten explorar diferents aspectes i dimensions.

Valorem com la Coordinadora Llibertària (1980), una experiència ja extingida, va alimentar trajectòries personals molt potents.

Amb els Fòrums Socials de Mallorca (2002) valorem especialment la seva capacitat per canalitzar l'experiència col·lectiva d'una manera interseccional i comunicar l'illa amb un moviment mundial. Van servir d'inspiració i per nodrir un esperit col·lectiu que encara perdura entre les persones que hi participaren. El fet que fossin espais de trobada entre el món activista i algunes empreses socials va generar sorpresa i va enriquir el discurs. Per altra banda, al taller es valora que l'actual marc social, molt més repressiu i alienat, no permetria reproduir una experiència com aquella.

Per altra banda, Apaema (2006) és un projecte de xarxa que ha estat capaç de congregar i sostenir un equip tècnic professional. En els darrers, anys és un agent molt actiu en consolidar sinèrgies en projectes productius i que treballa per l'autonomia en el sector agrari i ramader. En aquest sentit, des del taller en destacam la seva capacitat de fomentar la intercooperació.

« Escrivim aquest article com en un taller de cuina, convidant-te a adaptar la recepta i compartir-ne els resultats »

Altres dues experiències, la revista Namasté i Aguit (antigament Contrainfo Mallorca), obren el debat de si poden considerar-se realment projectes d'intercooperació. En part sí, gràcies al fet que la seva activitat contribuï en el seu moment a visibilitzar experiències diverses que compartien algunes característiques i, així, van servir d'espai de trobada que contribuï a generar la consciència de propòsit comú i sentiment de pertinença.

És important reconèixer les limitacions d'un taller com espai per fer una exploració en profunditat, tant pel temps com per la diversitat de perspectives. Escrivim aquest article com en un taller de cuina, convidant-te a adaptar la recepta i compartir-ne els resultats.

Per nosaltres, aquest procés ens ha ajudat a valorar la diversitat d'experiències que es relacionen amb la intercooperació i el seu impacte engrescador en les persones que hi participen. Alhora, ens plantegem noves preguntes amb relació a la zona de grisos entre activisme i economia social i solidària: Cal tendir sempre a l'autoocupació? Com estrènyer la relació entre experiències activistes amb d'altres d'autoocupació? Quines oportunitats d'intercooperació reforçarien el món activista i l'economia social a la vegada?

Ara ens demanem, com seria si tu també pensassis amb les ulleres de la intercooperació? Tens alguna experiència que vulguis compartir? Alguna pregunta que obri la reflexió cap a altres horitzons o formes d'entendre-la? Ens agradarà molt que ens ho expliquis. Si vols pots escriure'ns a info@baumacoop.net ●

Fantasies de complot, pandemia i lluita social

Petit extracte d'una entrevista al col·lectiu Wu Ming

Text:

Original en italià: **Wu Ming**

Preguntes: **Federica Matteoni**

Traducció al català i paragraf

introduïdor: **Lalo**

Reproduïm, traduït al català, un extracte d'una recent entrevista de Federica Matteoni al col·lectiu d'escriptors italià Wu Ming per al setmanari alemany Jungle World del 25-28 octubre 2021, on repassen l'actualitat de la lluita social en Itàlia en oposició al passaport COVID o "Green Pass", la vacunació obligatòria, i la gestió política i social de la pandèmia.

Per ubicar-nos ràpidament en el context italià, cal remarcar que el Green Pass va ser inicialment introduït l'estiu passat per accedir a la gran majoria d'espais tancats d'oci i cultura, per després tornar obligatori també en els llocs de feina, en el transport públic, en escoles o per accedir als serveis sanitaris, entre d'altres. En l'actualitat per accedir a molts d'aquests espais i serveis es demana també un Green Pass "reforçat" que es pot obtenir només amb la vacunació o recuperant-se de la malaltia. Tot aquest recorregut ha estat acompanyat d'una retòrica mediàtica i institucional contra les persones no vacunades que ha anat in crescendo en intensitat i radicalitat, donant lloc a una forta polarització social i a lluites massives contra la gestió pandèmica.

El text de l'entrevista en italià revisat pels autors va ser publicat al blog del col·lectiu Wu Ming (www.giap.net) l'11 de novembre 2021. Per motius d'espai aquí reproduïm només un petit extracte, que vol servir com a incitació a llegir l'entrevista completa. Una versió en castellà es pot trobar al blog de contrainformació càntabra Briega <https://www.briega.org/eo/node/9439>

La manifestació del passat 8 d'octubre a Roma, amb l'assalt a la seu de la CGIL, semblava haver confirmat als ulls de l'establishment polític i mediàtic que l'oposició al Green Pass era exclusivament feixista. I era innegable que la dreta, extrema o no, havia guanyat espais en el terreny de la protesta contra la gestió pandèmica. Després, de sobte, les coses han canviat, però abans d'explicar-ho, expliqui'ns per què, segons vostè, la descripció d'un moviment anti-greenpass essencialment feixista és falsa.

En la primavera de 2020 ja advertim que la ira social estava creixent i que esclataria una vegada que la por al virus hagués disminuït. Vam dir que la falta de crítica a la gestió de la pandèmia per part del govern convertiria la inevitable protesta en una cosa molt confusa, ambigua, manipulable per l'extrema dreta i per conspiracionismes varis. Hem criticat durament la major part dels moviments d'esquerra que expressaven una visió «virocèntrica»¹, és a dir, centrada únicament en el virus i el risc de contagi, dient molt poc sobre el fet que la gestió política de la pandèmia era irracional, injusta, hipòcrita i fins i tot criminal.

Durant l'estiu, quan es van iniciar les mobilitzacions contra el green pas, vam expressar una vegada més la nostra opinió, criticant l'actitud altiva de molts de companys, la facilitat amb què s'aplicaven etiquetes, l'adhesió a la "pau social pandèmica" del Govern Draghi per por de dir «el mateix que la dreta», és a dir, que Matteo Salvini i Giorgia Meloni, que criticaven el green pas, però per motius oportunistes. Ara és clar que els carrers també estan plens de ronya semiòtica i ideològica. Però no només d'això, i aquesta és precisament la qüestió.

En qualsevol mobilització de masses sempre s'ha sentit de tot: començant per la revolució russa de 1905 que al principi estava dirigida pel pope Gapon, recordem que a la plaça Tahrir també es van sentir fantasies antisemites, a Gezi Park també es van sentir fantasies de conspiració nacionalistes de matriu kemalista (la mateixa matriu que porta a negar que va ocórrer el genocidi armeni) etc. Hauria estat correcte liquidar aquestes lluites sobre la base d'aquestes referències? No, com tampoc no té sentit fer-ho amb les lluites en curs, les post-pandèmiques², que són contradictòries però incloubles.

Enfront dels carrers i places que protestaven contra el pasaport sanitari – però en realitat contra tota la gestió de la pandèmia per part dels governs Conte 2 i Draghi, el mainstream neoliberal va recórrer immediatament a la Reductio ad Hitlerum. Una certa esquerra, fins i tot «de moviment socials», va seguir tot d'una el seu exemple. Al cap i a la fi, forma part de la seva tradició: l'operació retòrica de comparar potencialment qualsevol cosa amb el nazisme i qualsevol adversari amb els nazis –i més en general l'ús indiscriminat dels termes «feixisme» i «feixistes»– es remunta al Komintern i al Kominform dels anys trenta i quaranta: per als estalinistes, els trotskistes eren «trotsko-nazistes», en un cert període, els socialdemòcrates eren «social-feixistes» i més tard els comunistes iugoslaus eren «tito-feixistes». Tots hem sentit companyes i companys comparar a qualsevol polític més o menys amb Hitler, dir «feixisme» més o menys a qualsevol tendència non grata i utilitzar «feixista» com a insult genèric, amb el resultat de trivialitzar i fer cada vegada més vague el concepte de feixisme. En aquesta fase post-pandèmica, la Reductio ad Hitlerum ha fet un favor als neofeixistes, exagerant el seu paper. En molt de protestes anti-pass, els feixistes són absents o irrelevants, en unes altres hi són i, per descomptat, intenten fer les seves brutes maniobres, però potser només a Roma tenen una certa importància. Pel que fa a la resta aquest moviment és salvatge, desafia qualsevol paràmetre interpretatiu, i cap força política aconsegueix tenir una veritable hegemonia. Sens dubte, no ens ha sorprès que d'aquestes manifestacions s'aixequessin crits contra «l'esquerra». En la percepció de molt d'italians «l'esquerra» és el Partit Democràtic, és a dir, un partit neoliberal en el qual les masses populars reconeixen, amb raó, un enemic. No és casualitat que el PD sigui anomenat el "partit de les ZTL" [Zones

de Trànsit Limitat]: és votat principalment en els centres històrics transformats en salons burgesos i barris chic com el Parioli a Roma. És allí on es troba la seva base social: una burgesia pretensiosa i hipòcrita, que ostenta els residus del seu estatut "intellectual" i una identitat "d'esquerra" de cada vegada més moderada. Però en la realitat concreta és desagradablement elitista, s'entusiasma amb el classisme en totes les seves manifestacions, admira a un banquer com Draghi i vol més tecnocràcia, més desigualtat – però l'anomena "meritocràcia" o "innovació".

Al cap i a la fi, no cal ser feixistes per odiar aquesta "esquerra". I tampoc podem culpar als que no veuen una altra de diferent, perquè venim de llargs anys de reflux dels moviments, per no parlar que molta part de l'esquerra que es diu "radical" comparteix no pocs defectes amb aquella mainstream: l'origen mitjà-burgès, l'elitisme, l'arrogància cultural, la distància dels problemes que viuen la majoria de les persones, etc.

L'ampliació de l'obligació del green pass per a tots els sectors laborals està provocant cada vegada més incongruències i contradiccions. Es fa cada vegada més evident que el green pass és una manera de descarregar tota responsabilitat cap a baix, mentre que el Govern Draghi, legitimat sobretot pel marc de la «guerra contra el virus» fa carnisseria social. Mentre nostrals continuem mirant al virus, el govern i els amos ens estan massacrant. Aquesta presa de consciència està fent explotar sectors de la societat, en una veritable "tardor calenta"³, que només els prejudicis ideològics impedeixen veure. És una onada que desafia qualsevol descripció i previsió, però és un veritable despertar del cos social després de dos anys de coma.

Per què justament ara mateix? I per què, precisament pel green pass? Són dues preguntes importants, però es converteixen en fútils si se'ls planteja com les formula l'esquerra snob, és a dir, de manera xantatgista i liquidatòria. Simplement, el green pass ha estat viscut com la gota que ha fet vessar el tassó, després de dos anys que han destruït les vides de moltíssimes persones⁴.

Tampoc no té molt de sentit parlar filosòficament sobre el suposat abús del terme «llibertat» en aquestes protestes. Les acusacions de «liberalisme», «anarcocapitalisme» i «ideologia llibertariana» que certs intel·lectuals dirigeixen a les manifestacions, com també les comparacions amb Trump i Bolsonaro no venen al cas, perquè la majoria de les vegades les persones en aquestes protestes realment no només parlen de «llibertat»: estan parlant de la seva pròpia proletarització. Una part de la classe mitjana precaritzada, empobrida, atemorida –persones que no dominen el llenguatge de la lluita social i que no són hereves de tradicions polítiques amb vocabularis consolidats – tradueix en termes de "llibertat" la ràbia pel seu descens recent o imminent, i per la injustícia que sent que ha patit a conseqüència de la gestió de l'emergència pandèmica.

En la seva foga de distanciar-se dels carrers, una certa "esquerra" de les xarxes socials ha mostrat el seu menyspreu per les llibertats personals, considerades "burgeses". També en aquest cas, no hi ha res de nou: a l'esquerra hi ha tradicions en les quals s'ha parlat de les llibertats amb suficiència i fins i tot amb menyspreu. Al final d'aquest camí es troba el gulag. Hem d'anar amb cura amb l'elecció dels termes que es decideixen connotar de manera negativa. Perquè una cosa és l'individualisme, l'egoisme; i una altra és l'esfera d'autonomia de la qual cada ésser humà ha de gaudir, l'habeas corpus existencial sense el qual la vida no és vida. Sense aquesta distinció es produeix una confusió terrible i s'acaba per abraçar l'autoritarisme, a més en el context capitalista, sense ni tan sols l'excusa de la dictadura del proletariat!

Sobretot, és important dir que aquesta manera de gestionar la pandèmia ha ferit la dimensió col·lectiva, la socialitat, les relacions entre les persones... En aquest context «llibertat» és també la llibertat de poder viure col·lectivament, de poder dissentir junts, de poder manifestar-se. Limitar-se a dir que tot això és «de feixistes» és, com a mínim, un signe d'estupidesa ideològica●

Notes a peu de pàgina:

1 «Virocentrisme»: Conjunt de prejudicis cognitius i errors lògics que falsegen la percepció de l'emergència Covid. La primera impressió que es va tenir en un moment de gran preocupació i por: «el virus ens matarà a tots!» – persisteix i es reforça: el pensament és inexorablement capturat pel virus i la seva circulació, cada raonament gira entorn de la possibilitat de contagi i cada risc que no sigui el contagi passa a un segon pla. En el pensament virocèntric: a. El virus no és un factor desencadenant, sinó la causa, de vegades l'única, dels problemes sorgits durant l'epidèmia. El virus és l'enemic suprem i sovint es descriu de manera personalitzada, com si estigués equipat amb subjectivitat i intencions malvades; b. La urgència de contenir el virus posa en segon pla qualsevol altra exigència i dret i justifica qualsevol mesura, fins i tot mesures l'impacte global de les quals podria ser més greu que el de la mateixa epidèmia sobre la societat i la salut col·lectiva.» (Wu Ming 1, La Q de Qomplotto, Alegre, Roma 2021, pp. 329-330)

2 «Post-pandèmic» significa per a nosaltres: després de l'inici de la pandèmia, no després del seu final. La pandèmia no ha acabat, però la manera en què ha estat administrada per governs i institucions supranacionals ja ha alterat el context en el qual es produeixen les lluites.

3 A la tardor de 1969, una onada de vagues generals i gegantesques manifestacions obreres per renovar els contractes va ser anomenada "la tardor calenta". Des de llavors, l'expressió indica la possible explosió de lluites socials després de les vacances d'estiu, quan treballadors i estudiants tornen de les vacances: «Hi ha el risc que sigui una tardor calenta».

4 La tendència a ridiculitzar a les persones que es van mobilitzar per primera vegada preguntant "on eren totes aquestes persones quan ens manifestarem contra això i contra allò?" Es pot interpretar de moltes maneres: a. Es tracta d'una veritat parcial injustament generalitzada, ja que en aquestes manifestacions no només hi ha "principiants", sinó també moltes persones que han participat en lluites anteriors, persones que, davant la pregunta "on eres" podrien respondre fàcilment: "Jo era als carrers. Fins fa algun temps tu també. On ets tu ara? b. És una afirmació d'identitat i propietat: "les manifestacions són tradicionalment cosa nostra, nosaltres estàvem abans!", diu la "bona esquerra". No obstant això, els carrers no són propietat de ningú. No pertanyen a ningú més que a qui els pren. Pel que fa als "bons d'esquerra", els han deixat buits. c. És una manifestació de snobisme davant una mobilització que no té "pedigree" i no es pot llegir amb els paràmetres habituals. d. És la manera més ràpida de devaluar una mobilització que situa a la "bona esquerra" davant contradiccions que no té cap desig (ni capacitat) d'afrontar. e. És una manera de silenciar la seva mala consciència: l'adhesió acrítica a la gestió pandèmica ha donat una empenta a aquestes persones a la subalternitat i passivitat total: "deixem fer a qui ens salva la vida". Ara el subjecte passiu és semiconscient que hi hauria bones raons per sortir al carrer, ja que les polítiques de Draghi estan augmentant les desigualtats, però és difícil sacsejar-se de damunt dos anys de passivitat i por, així la "bona esquerra" es guarda rancor cap a si mateixa i cap als manifestants que li recorden la seva passivitat.

Repensar la ciutat des de les arts escèniques

Les Güilis som un Col·lectiu d'artistes dissidents que irromp a l'espai urbà* mitjançant intervencions compostes d'imatges físiques que parteixen d'un qüestionament sociopolític. Creiem que és necessari combatre l'alienació i l'individualisme per recuperar l'espai comunitari. Per això proposam: la re-apropriació de l'espai urbà per resignificar-lo com a espai comú i viure'l com un refugi i no com allò hostil.

Treballam des de l'any 2016 a través dels nostres cossos sobre l'espai urbà. Prenem com a referents diferents autors dels camps de l'arquitectura, l'urbanisme, la sociologia i l'art; i dissenyam i experimentam diferents pràctiques en la recerca d'una reflexió col·lectiva.

Duim a terme un multiprojecte que reflecteix la nostra intenció d'intervenir en la quotidianitat de l'espai urbà mitjançant l'art. Per una banda, treballam en la creació escènica, la producció i distribució del nostre espectacle *Anava en bicicleta i em van dir terrorista*. És un espectacle que, mitjançant una estructura base, s'adapta i reformula segons l'espai i el context que habita. Un cos col·lectiu que re-visita l'espai, l'observa, l'explora, el transita i el modifica, motivat pel conflicte que li genera la seva hostilitat. A través del moviment, la combinació de distints llenguatges i canals comunicatius, i l'actitud performativa, ens convida a reflexionar sobre l'espai urbà, les dinàmiques que hi reproduïm, les maneres d'ocupar-lo, entendre'l i el valor que cadascuna li dona.

També realitzam intervencions sense convocatòria de públic. A partir de temàtiques socials i contextos que ens interpel·len generam accions efímeres dintre de la quotidianitat dels habitants de l'espai urbà. Ens organitzam per intervenir l'espai i deixar empremta, i convertim les vianants en públic participant de manera involuntària.

Per altra banda, convocam encontres per compartir reflexions i experiències en relació a l'espai públic amb professionals d'altres sectors per generar xarxa i comunitat en relació al nostre principal interès: reapropiar-nos de l'espai urbà. Com a grup de pensament, qüestionam, debatam i analitzam cadascuna de les nostres accions i afirmacions. Cercam generar coneixement sobre els conceptes d'espai públic, art i comunitat a través de la investigació teòrica de diferents referents i des de la *praxis*, realitzant diferents pràctiques que sistematitzam i que ens retornen informació més concreta. A partir d'aquestes investigacions, generam diferents formats d'intercanvi, tant amb professionals de les arts de carrer com d'altres àrees més enllà de les arts escèniques, com urbanisme i arquitectura, amb el propòsit de visibilitzar aquest sector i créixer com a professionals.

Text:
Col·lectiu Güilis
(Cintia de Luis i Joan Maria Pascual)
IG: @col.lectiuguilis

Fotografies:
Tros_sort
de la intervenció
"Anava al Teatre i em van dir terrorista", 2021

El col·lectiu s'interessa, principalment, pel vincle entre art, espai i comunitat, entenent que els espais públics on eventualment treballam, no ens pertanyen a priori i no tenen l'ús exclusiu de ser espai de creació. En aquest sentit, proposam dispositius que busquen generar vincles i relacions amb l'espai, la seva memòria i els seus habitants, que puguin transcendir l'efímer de l'art escènic. Entenem l'art com a estat de trobada i el seu potencial com a transformador de processos, relacions i territoris.

Les Güilis som una agrupació no jeràrquica que defuig de les lògiques empresarials i treballa de manera horitzontal, a través de rols i tasques que poden fluctuar, seguint una mateixa línia de valors basats en el compromís i la reivindicació sociopolítica i artística, i la militància. Considerem que la nostra manera de fer ha de servir de reflex d'allò que pretenem aportar a la societat. Si l'individu actua de manera solitària, no pot accedir a transformar el seu hàbitat en un espai comunitari, ja que els problemes comuns només es poden resoldre de manera col·lectiva.

L'espai urbà ha estat dissenyat, analitzat, estudiat, qüestionat, repensat... des de diferents àmbits i/o disciplines (sociologia, arquitectura, urbanisme, estadística, enginyeria, transport, gestió de recursos); però la precarietat amb la qual, de manera permanent, fem feina les treballadores de les arts escèniques fa que puguem mirar l'espai urbà des d'una escala humana, amb curiositat artística, esperit de denúncia i, per què no; en una permanent recerca de la bellesa. És per això que volem tornar a posar a les persones, en tota la seva diversitat, com a centre del qual han de partir totes les decisions que afecten l'espai urbà; decisions que són, evidentment, polítiques...

La nostra trajectòria ens demostra diàriament que l'espai urbà no és un espai públic, neutre i molt manco inclusiu. Les nostres ciutats estan dissenyades des d'una perspectiva patriarcal que exclou tots els altres modes de vida i, per tant, esdevenen sexistes, classistes, racistes i capacitistes.

Habitam ciutats que limiten el nostre comportament. Dintre del ritme de la rutina, a l'espai públic, esdevenim figurants que no representen un relat subjectiu, una història personal. Éssers anònims que no poden permetre's aturar, observar, habitar i replantejar-se l'espai que transiten i ocupen. L'estructura de les ciutats potencia l'alienació de l'individu i fomenta les desigualtats a tots els nivells.

*« La nostra trajectòria
ens demostra diàriament
que l'espai urbà no és un
espai públic, neutre
i molt manco inclusiu »*

La revisió de les ciutats des d'una perspectiva interseccional contribueix a posar en evidència la problemàtica que comporta seguir amb els models urbanístics fins ara concebuts, perquè generen un impacte negatiu directe en la vida quotidiana de les persones i provoquen desigualtats socials. És necessari rompre amb aquestes dinàmiques i apropiat-se de l'espai urbà des d'un punt de vista igualitari.

El tipus de ciutat que habitam determina el tipus de persona que som, per tant, només podem combatre la desigualtat replantejant el model de ciutats que construïm. I això només és possible des de l'observació i la reflexió col·lectiva, des de la identificació de les dinàmiques i estructures que perpetuen l'assignació de rols i conductes segons les necessitats reals de les múltiples formes de vida. Les ciutats haurien de representar qui volem ser i com volem viure, per això és necessari reflexionar sobre elles i visibilitzar els conflictes que presenten i la necessitat de re-pensar-les des d'un punt de vista més inclusiu i respectuós amb la vida de les seves habitants.

Les arts escèniques són una eina essencial a l'hora d'intervenir en aquesta problemàtica. Els exercicis i metodologies que aplicam des del Col·lectiu Güllis ens permeten habitar de manera diferent la realitat: empatitzar, habitar altres formes de vida, aturar, respirar, observar i redescobrir la realitat des de perspectives que defugen de la rutina del fet quotidià. Les nostres dinàmiques ens permeten generar una relació més estreta amb el nostre cos i la seva relació amb l'espai i els altres cossos.

*

Espai urbà: És la infraestructura que ompl les ciutats i comunitats. És tot allò on es pugui exercir el lliure trànsit: carrers, places, edificis públics, etc. Però també és el teixit entre persones, els encontres. Espai metafòric i efímer.

Espai públic: No existeix. Els espais prèviament concebuts responen a estructures privades. El terme públic és exclouent de per si.

Per tant, les Güllis parteixen d'unes pràctiques que podrien semblar purament estètiques i formals, però que, en realitat, són el detonant per evidenciar els conflictes que l'espai urbà ens planteja i motivar a la reflexió de les espectadores, sigui un públic convocat o involuntari, les mateixes veïnades, vianants o habitants de l'espai urbà. Totes les nostres accions, tant les escèniques com els encontres de pensament, tenen una clara intenció política. Potser no oferirem respostes concretes, però si incitarem a reflexionar sobre: les desigualtats, el disseny patriarcal dels espais, la manca d'accessibilitat i alternatives de mobilitat, el protagonisme dels automòbils, els espais de consum i del turisme, l'estricta regulació, l'hostilitat de l'arquitectura, la privatització dels espais que haurien de ser públics, la falta d'espais comunitaris... En definitiva, a mirar l'espai urbà des d'un punt de vista més inclusiu i respectuós i a qüestionar el model de ciutat que habitam●

La lluita del Sans, un relat de resistència i dissidència

Text: **Cate** @Aguakate1_ twitter

La lluita del Teatre Sans és la lluita, una vegada més, contra la bèstia del capital i el cinisme i la indiferència institucional. És la resistència de la dissidència i la tendresa contra la hegemonia de la mercantilització.

Jove Arlequí, quan obrires la finestra fou encetat el principi teatral.» canta Jaume Sisa a una de les cançons «d'Antaviana», una obra de teatre de les que més em marcà sense dubte. Potser perquè va ser un dels anys més especials que vaig passar en el Teatre Sans. Perquè va ser un any d'adonar-nos que aquell espai era un espai únic, tendre, diferent; i que el que havíem construït era autèntic i màgic. Record dolçament com ens miràvem i, sense haver de dir res, enteníem el que estàvem construint: un món on l'absurd i la tendresa es fonien en comunitat i en el teatre del tu a tu, de nosaltres. De persones i d'històries, d'aquí i ara. Estimar aquell teatre, però no des d'un punt d'intel·lectualisme cultural o solament des de l'amor teatral, sinó com un espai nostre i arrelat. **De tenir estima per aquell teatre de barri en la seva totalitat; de les seves parets familiars, de fer-nos nostres tants de relats i d'apreciar la sensibilitat que desprèn.**

I és aquest teatre, situat en els carrerons de la Palma antiga, que lluita i resisteix dia a dia contra la l'hegemonia i la lògica del capital, la gran bèstia que ho engoleix i que ho desarrela tot silenciosament i de manera subtil. Així com també és denuncia la notable indiferència que hi ha per part de les institucions vers aquesta situació. «Salvem el teatre Sans» ha estat una de les frases que més s'han escoltat els darrers mesos, arrel de la situació econòmica delicada que està passant el teatre. L'equip directiu del Teatre Sans ha assenyalat com el Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca els hi van denegar totes les ajudes i subvencions a partir de l'any 2020, any de la pandèmia. Per poder subsistir el teatre necessita al voltant de 100.000 euros. L'import econòmic de les ajudes que reclama el Sans prové de la Unió Europea. Les subvencions s'anomenen mínims, i se suposa que no poden ser superiors a 200.000 euros en tres anys. Com que el teatre havia superat l'import, el Consell no li va concedir l'ajuda deixant a l'equip directiu tot sol front aquesta difícil situació econòmica. Una de les coses que denuncien és l'aplicació d'aquesta llei de mínims a la cultura i, per tant, haver-lis denegat les subvencions sabent que es troben en una situació de supervivència.

I és que, tal com diuen, és molta la lluita que duen fent per aconseguir algun recolzament per part de l'administració. És més, assenyalen que la Comunitat de les Illes Balears és de les poques comunitat on no hi ha ajudes a la programació –on en aquest cas hauria de ser el Consell– i la única ajuda que tenen és per part del ministeri. En conseqüència, hi ha un clar desequilibri front la resta de comunitats.

Per tant, l'equip directiu es troba en una situació d'impotència, lluitant contra aquesta clara indiferència institucional cap a un teatre amb més de 40 anys d'història. Al contrari del món escènic a nivell estatal, on diferents companyies i associacions com *Asociación de Salas y Espectáculos en Directo*, *Productoras de Artes Escénicas* i *Red de Teatros Alternativos* han donat suport al Sans i han condemnat la falta de recolzament econòmic que té. I és que les declaracions de Bel Busquets, vicepresidenta del Consell de Mallorca, deixen molt a desitjar: «Les empreses culturals no només poden dependre de les subvencions públiques, han de tenir el seu propi funcionament». Cínicament i enginyosa, Busquets compara el Sans amb qualsevol empresa que desitja tenir subvencions, amagant la realitat socioeconòmica que sofreix el món cultural a un sistema on es fa prevaler el benefici econòmic, s'ataca a la creació escènica i tot el que surti de la lògica del capital i mercantil. A més, l'hegemonia d'aquest fa que els diferents trets dels barris i espais cohesionadors que els integrin, com el teatre Sans, vagin desapareixent cada vegada més.

El Sans, un teatre d'uns orígens tendres i populars en una Mallorca en temps de la transició, on l'entorn teatral restava en uns ambients més elitistes i privatitzats i el teatre de barri era pràcticament inexistent. En aquell entorn, el 1982 uns joves d'entre 18 i 21 anys van crear una companyia anomenada *TRIP TRUP TEATRE*. Actuaven al carrer i anaven pels pobles i barriades dedicant-se a fer espectacles amb música i acrobàcies, amb gegants i caparrots. Assajaven a una caserna militar de l'exèrcit a Ses Voltes, cedit per l'ajuntament. Aquests joves aprofitaven qualsevol material de carrer per construir els seus espectacles. El seu primer espectacle per a teatres tancats fou «El darrer Klinex», on els músics començaren a fer també d'actors. Poc a poc, la companyia anava agafant força i motivació. Sobretot després de que la presentació d'aquella obra a un concurs organitzat per l'Ajuntament a l'Auditori fos un èxit. Es sentien eufòrics malgrat saber que dedicar-se al teatre a Mallorca era molt complicat, una terra on el sector hotel·ler i turístic s'estava situant i estava agafant el monopoli econòmic. I tal com el propietari de l'Auditori els hi relatava, construir un teatre en lloc d'un hotel era passar per moltes penúries. A pesar d'això, ells van seguir amb la idea de fer créixer la companyia i consolidar-la.

El 1984 van llogar l'edifici de l'actual Teatre Sans, espai que tenia una llarga història darrera. Des de 1930 fins final de la República s'hi havia acollit el *Centro Republicano federal*, també anomenat *Casino Republicano*. S'hi duïen a terme activitats pròpies i manifestacions culturals. Amb la dictadura, el casal va passar a ser la seu del *Círculo de Obreros Católicos*, des 1939 fins a 1978. En els anys 40 hi actuaren, entre d'altres, la Companyia de Gaietà A. Cortés, Ventura Catany i Joan Forteza Valls, la Companyia de Catina Estelrich i la Companyia Artis. A finals dels anys 70 tan l'activitat del *Círculo* com l'edifici començaren a entrar en decadència.

Aleshores al 1985, després d'un any d'haver llogat l'edifici van desfer la companyia *TRIP TRUP TEATRE* i va sorgir Estudi Zero. Una de les històries curioses que relaten els membres del Sans quan parlen sobre la història del teatre és que quan van agafar l'edifici i duïen a terme tasques de neteja al teatre van

trobar revistes i materials de caire republicà, que els propis republicans havien amagat un cop va esclatar el cop d'estat.

L'any 1989 Estudi Zero Teatre creà el Teatre Sans. Aleshores, s'inicià un procés de restauració i es començà a utilitzar aquell espai no sols com a centre de creació, sinó també com a local d'exhibició i com a seu del que seria *l'Escola d'Arts escèniques*.

Una de les coses que criden més l'atenció del Sans i que ajuda a donar-li aquest punt màgic i bell és la conservació de l'edifici, gràcies a la tasca que en aquells anys es va dur a terme.

A finals de 1999 s'inicià la rehabilitació de l'edifici (la substitució total de la teulada, la rehabilitació de la façana, el canvi de forjat de totes les plantes, la recuperació del pati i de les façanes interiors, així com la recuperació d'espais eliminant envans), recuperant i conservant tots els elements gòtics; a la vegada que es va anant adequant l'edifici a les noves mesures de seguretat i amb accés per a discapacitats. Per tant, els orígens i lligams populars d'aquells joves es va mesclar amb la bellesa que desprenia i desprèn l'edifici. Això i l'oportunitat que donava el Sans d'oferir una escola d'arts escèniques, han fet que sigui considerat un dels centres essencials i més estimats de formació teatral i escènica a l'illa.

Un casal de 1000 metres construïts dedicat íntegrament a les arts escèniques. Realitzant obres tan icòniques com «La Cantant Calva», «La família Sans» o «cabaret imaginari».

Durant la seva trajectòria, la companyia s'ha anat convertint en una de les pioneres a Mallorca i una de les més estimades dins el món teatral i escènic. Durant els 40 anys del Teatre, s'hi han fet unes 3.000 funcions a la sala; 383 companyies hi han actuat i quasi 180.000 espectadors han pogut disfrutar dels espectacles. Així com també *l'Escola d'Arts escèniques* s'ha anat col·locant com una de les escoles més apreciades i estimades. Amb la seva pedagogia teatral i escènica, des de nins fins els més majors hi han

passat i han après al llarg de quatre dècades, des de moviment escènic fins improvisacions o realització de màscares.

La història d'aquest teatre és la història d'un teatre arrelat a una Palma que cada vegada va desapareixent més, d'una Palma que resisteix per no quedar en l'oblit. La lluita del Teatre Sans no és més que això; una lluita d'un barri que es nega a sofrir la desaparició, una vegada més, com tants de barris; de negar-se a perdre l'autenticitat d'aquella comunitat i d'aquell espai. De la dissidència contra l'hegemonia del capital, de la tendresa i la sensibilitat d'aquell barri, de tantes històries seves i de tants de relats que s'han anat gestant i teixint entre els veïnats durant anys. De la bellesa de la senzillesa de l'arrelament. De la impotència contra la bèstia ferotge que ens arrabassa els uns dels altres, que ens impedeix ser i col·lectivitzar els afectes. Aquell cau front un sistema que tot ho mercantilitza i tot ho buida de sentit. És curiós el paral·lelisme de que era actuant damunt aquell escenari, explorant i interpretant tantes històries i emocions que anàvem rebutjant el món fred, ple de mentides i d'hipocresia que ens veiem forçats a viure i que volen imposar dia a dia. És allà on vam veure i experimentar que un altra món és possible. Un espai que cal protegir perquè allà vam trobar el sentit més autèntic de l'afecte a través del contacte, de l'intercanvi de relat, de l'expressió, del joc, de la dissidència, de la vulnerabilitat i d'un llarg etcètera. És molt el que li dec al Sans, entre altres coses d'haver explorat el tacte de l'expressió i desenvolupar la sensibilitat llibertària. **Per tant, i el més important, Salvar el Teatre Sans és tasca de totes, d'evitar que aquell racó ple de vida caigui en l'oblit i guanyi una vegada més la no-vida●**

**Projectes que
col·laboren
amb aquesta
publicació**

Contacta si vols contribuir

ELS OBLIDATS

info@elsoblidats.org
elsoblidats.org

CALUMNIA

info@calumnia-edicions.net
calumnia-edicions.net

edicionsdeldesproposit@gmail.com
edicionsdeldesproposit.cat

**COL·LECTIU
ARRELS**

collectiuarrels@riseup.net
collectiuarrels.wordpress.com

L'ELÈCTRICA
ATENEU POPULAR

hola@electrica.cat
electrica.cat

**ateneu llibertari
estel negre**

estelnegre@gmail.com
estelnegre.baleareweb.net

coop57
SCCL

mallorca@coop57.coop

BLATDELPLA
IMPRESSORS

TOT INGLÒS

totinclos@subvertising.org
@totinclosmallorca

**rebel·lió
o extinció**
MALLORCA

xrmallorca@protonmail.com
Xrmallorca en facebook, inst o twitter

CGT
Balears

csp@cgt-balears.org
cgtbalears.org

SON GOTLEU
ANTIFEIXISTA

JJLL
MALLORCA

jjll_mallorca@autistici.org
joventutslibertariesmallorca.
noblogs.org

MALES HERBES
Feministes del Pla

Creu Negra de Sóller
Suport Mutu
Auto-gestió

creunegrasoller@pm.me

**Ateneu cultural
Llosa econòmica**

ateneulloseta@gmail.com

s'Ateneu
Santa Margalida

sateneu@gmail.com

CAN BUM
ESPAI SOCIAL

canbumespaisocial@gmail.com
c/Costa i Llobera 40. Pollença

drae màgic

llibriadiadramagic@gmail.com
llibriadiadramagic.net

TERRANOSTRA
SUPERMERCAT COOPERATIU

supermercat@terranostra.coop
terranostra.coop.

SUPORT MUTU PALMA CENTRE

**S'HORT
DEL TIO**
CONFITURES I ENVINAGRATS COL·LECTIVITZATS

SA BIXICLETA
de tot i molt en primera i segona mà

sabixicleta@gmail.com
Francesc Fiol i Joan 4, Palma

1984

araes1984@gmail.com
titoieta.cat

**maltraste
records**

info@maltrasterrecords.com
maltrasterrecords.com

SETA
Sindicat d'Enginyers
Tècnics Anticapitalistes

BIKE OR DIE
GRUPETA DE RIESGO CYCLING TEAM

la viniloteca
argenteria 14. Palma

Aquesta publicació és possible gràcies a la cooperació i el suport de projectes, subscriptores i col·laboradores. La nostra intenció és ser una eina útil dels moviments transformadors, per la qual cosa sumem i necessitem, suport col·lectiu.

Pots col·laborar:

- Suport econòmic:

- Subscripció d'un any

Rebràs 4 números per correu. 10€.

- Suma noves subscripcions al teu entorn

- Sumant el teu projecte als Col·laboradores

- Difonent i distribuint la publicació
al teu poble, barri o xarxes

- Aportant textos o gràfics, crítiques,
suggeriments i propostes

nosaltres@riseup.net

nosaltres.noblogs.org